

ТАҚРИЗИ МУШОВИРИ ИЛМӢ

доктори илми филология, профессор Мисбоҳиддини Нарзикул ба рисолаи доктории унвонҷӯ Асозода Ҳотам Раҷаб дар мавзӯи “Хусусиятҳои жанрии мавзӯии осори бадеии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ”, ки барои дарёфти дараҷаи илмии доктори илми филология аз рӯи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ пешниҳод шудааст.

Директори генералии Муассисаи давлатии “Мучтамаи ҷумҳуриявии осорхонаҳои Кӯлоб” Асозода Ҳотам Раҷабро дар доираҳои адабии Тоҷикистон ва хориҷ аз он ҳамчун донишманди ҳамадонииносо мешиносанд. Муддати беш аз сӣ сол аст, ки ӯ ба омӯзиши ҳаёту эҷодии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ ва таҳияву наشري асарҳои ӯ ба хатти кунунии тоҷикӣ машғул аст. Дар заминаҳои мазкур ба қалами ӯ ҷаҳор монография ва беш аз шасту панҷ мақолаву китоб таълиф шудааст. Махсусан, дар муаррифии шахсияти адабии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ ин донишманд қорҳои зиёдеро анҷом додааст. Ба қалами ӯ ҳам нигоштаҳои илмӣ-оммавӣ ва ҳам таълифоти илмӣ тааллуқ доранд. Аксари таълифоташ дар илми адабиётшиносии тоҷик дастовардҳои муҳиму арзишманд махсуб мешаванд.

Дар бораи зиндагинома, мероси адабӣ ва масъалаҳои гуногуни эҷодии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ донишмандони дигар ҳам машғул гардида, дар адабиётшиносии ватанию хориҷӣ таълифоти қобили мулоҳиза сурат гирифтаву матни асарҳояш ҷоп шудаанд. Бо вучуди ин, масъалаҳои зиёде боқӣ мондаанд, ки ба таҳқиқ ниёз доранд. Ба ҷанбаҳои қамомӯхтаи эҷодии адиб осори бадеии ӯ, аз ҷумла, таҳқиқи вижаҳои жанрии мавзӯии осори бадеии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ дохил мешавад, ки диссертатсияи Асозода Ҳотам Раҷаб ба таҳқиқи он бахшида шудааст.

Диссертатсияи доктории Асозода Ҳотам Раҷаб дар қолаби муқаддима, ҷаҳор боб, понздаҳ фасл, хулоса ва китобнома навишта шудааст. Баъзе фаслҳо ба зерфаслҳо низ тақсим шудаанд. Ба сурати қуллӣ, мабоҳиси аслии рисолаи ӯро чунин масъалаҳо дар бар мегиранд: заминаҳои фикрӣ, ақидаҳои ва ҷаҳонбинии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ, шинохти илмии шахсияти адабии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ ва таҳқиқи наشري осораш, хусусиятҳои жанрии осори бадеии адиб, мавзӯҳои меҳварӣ ва мухтасоти ҳунарии осори адабии ӯ.

Дар боби якуми диссертатсия ба масъалаҳои муҳити таълиму тарбият, устодон, мусофиратҳо, касби қамол, зиёрату риёзат, дидори машоих, рисолати тарғибу ташвиқ, роҳнамоӣ, пайравони андеша ва орои адиб таваҷҷуҳ шудааст, ки барои муайян намудани ҷаҳонбинии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ муҳимманд. Масъалаҳои алоқаманд ба шинохти илмии шахсияти адабии Алии Ҳамадонӣ, таҳқиқи осори илмӣ адабӣ ва наشري асарҳои адиб дар боби дуюм таҳқиқ шудаанд. Хусусиятҳои жанрии мавзӯии осори бадеии Алии Ҳамадонӣ мабоҳиси

мехварию рисола буда, ба сурати фарогир дар ду боб таҳқиқ шудаанд. Масъалаҳои мазкур дар асоси калонтарин асари насрии адиб – “Захират-ул-мулк” ва шонздаҳ асари дигари муаллиф бо тавачҷуҳ ба мабоҳиси баҳси чеҳраи шоирии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ, сохтор, таркиб ва муҳтавои маҷмуаи “Чихил асрор”, шеърҳои таркиби асарҳои мансури адиб, ки ҳамроҳ бо масъалаи интисоби ашъор ба миён гузошта шудаанд, табақабандии жанрии осори манзуми Алии Ҳамадонӣ, мавзӯҳои асосӣ ва мухтассоти ҳунарии осори бадеии адиб таҳқиқ шудаанд. Ҳамаи масъалаҳои зикршуда пайдарҳам, муназзам ва мантиқан ба ҳам алоқаманд ба миён гузошта шудаанд.

Дар умум, ҳаҷми корҳои дар доираи диссертатсияи докторӣ анҷомдодаи Асозода Ҳотам Раҷаб, дараҷаи омодагии ӯ ба сифати адабиётшиноси касбӣ, коркардҳои назарӣ, таҳқиқ ва таъйини масъалаҳои марбут ба хусусиятҳои жанрию мавзӯии осори бадеии Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ, иштирок ва суҳанронихо дар нишастҳои илмии сатҳҳои донишгоҳӣ, ҷумҳуриявӣ ва байналмилалӣ, таълифи чаҳор монография дар бораи Мир Сайид Алии Ҳамадонӣ, мақолаҳои зиёд ва дараҷаи омодагии касбии унвонҷӯ ҳамчун адабиётшинос ба мо имкон медиҳад таъйид кунем, ки ӯ барои сазовор гардидан ба дараҷаи баланди илмии доктори илми филология аз рӯи ихтисоси 10.01.01 – Адабиёти тоҷик; равобити адабӣ арзанда аст.

Доктори илми филология,
профессор, мудири кафедраи
таърихи адабиёти тоҷики ДМТ



Мисбоҳиддини Нарзиқул

Имзои М. Нарзиқуло тасдиқ мекунам:

Сардори раёсати кадрҳои
ва корҳои махсуси ДМТ



Тавқиев Э. Ш.

«24» апрели 2023